

1 СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальна і політична критична теорія»

Рівень вищої освіти Бакалавр
Освітня програма 033 Філософія

Заняття: I семестр
14 чверть

Лекції 2 години на тиждень
згідно розкладу
Практичні 2 години на тиждень
згідно розкладу

Кількість кредитів 4
Мова викладання Українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4118>

Кафедра, що викладає	Філософії і педагогіки
-----------------------------	------------------------

Викладач:

Захарчук Олексій Феліксович
доцент кафедри філософії і педагогіки,
Кандидат філософських наук, доцент

E-mail: zakharchuk.o.f@nmu.one

Консультації: щочетверга 14.30-16.00 (крім святкових днів), ауд. 116;

лекції та практичні заняття проводяться відповідно до розкладу.

1. Анотація до курсу

«Соціальна і політична критична теорія» – навчальна дисципліна вибіркового блоку освітньої програми «Філософія». Дисципліна розвиває у студентів навички критичного мислення та вміння застосовувати ці навички для практичного аналізу суспільних процесів на високому філософському теоретико-методологічному рівні.

2. Мета та завдання курсу

Мета курсу: Розширити світоглядні орієнтири та методологічні підходи студентів щодо здійснення цілісного концептуального аналізу функціонування та динаміки розвитку сучасного суспільства, ролі в ньому людини. Вдосконалити культуру самостійного критичного мислення із залученням понятійно-категоріального апарату соціальної філософії.

Завдання:

- На базі матеріалів курсу показати студентам важливість критичного мислення, як невід'ємного елементу західної культури
- Сприяти формуванню у свідомості студентів цілісної картини філософсько-історичного процесу, одним з елементів якого є вивчення соціально-політичних проблем
- Навчити студентів застосовувати навички критичного мислення для осягнення та вирішення актуальних проблем соціуму

2. Результати навчання:

3.

- свідомо використовувати наукову методологію у різних видах діяльності, орієнтуватись в сучасних здобутках людства в галузі соціальної філософії, науки та культури;
- виконувати прикладні дослідження у соціально-політичній сфері;
- розробляти та реалізовувати стратегічні плани розвитку певних соціальних інституцій, або суспільства в цілому;
- прогнозувати тенденції розвитку соціально-політичних процесів;
- уміти зрозуміти зміст та специфіку розгортання суспільно-політичних конфліктів у сучасному українському суспільстві

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1 Соціальна філософія як методологічна основа соціальної і політичної критичної теорії
Суспільство як особлива форма існування людських колективів.
Влада та політика їх генетичний зв'язок з суспільною природою людини.
Соціальна філософія як онтологія суспільного буття
Предмет, мета, завдання соціальної філософії
Специфіка філософського та політологічного підходу щодо осягнень суспільно-політичної сфери
2 Історія становлення соціальної і політичної критичної теорії
Політична та суспільна критика в філософії Давного Сходу
Політична та суспільна критика в філософії Середньовіччя
Політична та суспільна критика в філософії Відродження
Політична та суспільна критика в філософії Нового часу
3 Історія становлення соціальної і політичної критичної теорії (продовження)
Політична та суспільна критика в філософії Нового часу (17ст.)
Політична та суспільна критика в філософії французького Просвітництва
Політична та суспільна критика в німецькій класичній філософії
4 Соціальна і політична критична теорія у Західній філософії 19-21 ст.
Політична та суспільна критика в філософії марксизму
Політична та суспільна критика в філософії життя
Політична та суспільна критика в філософії психоаналізу
Політична та суспільна критика в філософії позитивізму

5 Соціальна і політична критична теорія у Західній філософії 19-21 ст. (продовження)
Політична та суспільна критика в соціокультурології (О. Конт, Е. Дюркгейм, М. Ковалевський, М. Вебер, Т. Парсонс, Р. Мертон).
Політична та суспільна критика в філософії екзистенціалізму
Політична та суспільна критика в релігійно-містичні концепції суспільства
6 Соціальна і політична критична теорія у Західній філософії 19-21 ст. (закінчення)
Політична та суспільна критика в філософії Франкфуртської школи
Політична та суспільна критика в філософії постмодерну
Політична та суспільна критика в комунікативній філософії
Політична та суспільна критика в українській філософській традиції
7 Сучасне суспільство в умовах глобалізації
Глобалізація як феномен постіндустріальної цивілізації
Традиційне та нетрадиційне суспільство: специфіка та тенденції
Вплив науки та технології на суспільно-політичну сферу
Масова культура та суспільство споживання
8. Людина в умовах сучасного суспільства.
Людина як основна цінність. Гуманістичні цінності сучасної цивілізації
Гуманістичні цінності та концепція мультикультуралізму
Вплив демократії на формування концепції загальнолюдських цінностей. Філософське підґрунтя демократії.
Проблема свободи та маніпулювання свідомістю в інформаційному суспільстві.
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1 Предмет соціальної філософії та її місце в системі філософських знань
2 Соціальне та політичне буття суспільства
3 Суспільні конфлікти та конфліктологія
4 Економічне життя суспільства: Проблеми сучасного капіталізму
5 Духовна складова суспільного життя
6 Головні проблеми сучасного українського суспільства та можливі шляхи їх вирішення.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс 365

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно

74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складає не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
30	70	30	100

Практична робота полягає у відвіданні студентом семінарських занять та здійсненні доповідей на семінарських заняттях.

Поточна успішність складається з успішності за оцінки за роботу на практичних заняттях. Оцінюється 8 занять, участь у занятті максимально може принести студенту 10 балів (студент не обов'язково має готувати доповідь на кожний семінар). Отримані бали на практичних заняттях додаються до підсумкової контрольної роботи в кінці чверті (до 30 балів) є підсумковою оцінкою за вивчення навчальною дисципліни. Максимально за поточною успішністю студент може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами оцінювання контрольної роботи, яка містить 3 запитання, кожне з яких оцінюється 10 балами.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи

Підсумкова робота передбачає виконання ККР (разом 30 балів). У разі використання технології дистанційної освіти допускається усне опитування за темами ККР з використанням інструментів Office 365, Teams та Zoom.

Правильна відповідь **кожного питання** оцінюється 10 балами, а саме:

- **9-10 балів** – відповідь правильна, точна;
- **7-8 балів** – відповідь правильна, складає 80%;
- **5-6 балів** – відповідь не повна, складає 50%;
- **4-2 бали** – відповідь складає 20-40%;
- **1 бал** – відповідь неправильна повністю;
- **0 балів** – відповіді немає.

6.4. Критерії оцінювання практичної роботи

Практичні заняття оцінюються у вигляді письмових або усних відповідей – максимально у 10 балів за кожне заняття, з яких:

9-10 - балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури, правильні відповіді на додаткові питання викладача щодо змісту доповіді

7-8 балів – відповідність еталону, правильні відповіді на додаткові питання викладача щодо змісту доповіді

5-6 бали – відповідність еталону, можливі помилки на додаткові питання викладача щодо змісту доповіді

2-4 бали – відвідання студентом семінарського заняття та участь в обговореннях доповідей

1 бал – відвідання студентом семінарського заняття

0 балів – студент не з'явився на семінар

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка".

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач зобов'язаний у такому випадку видати інше індивідуальне завдання.

7.2. Комунікативна політика

Усі письмові запитання до викладача щодо навчальної дисципліни можуть надсилатися на персональну корпоративну електронну пошту, на платформу Teams та на вайбер викладача.

7.3. Політика щодо перекладання

Роботи, які надано викладачеві для перевірки із порушенням термінів, оцінюються нижчими балами. Перекладання відбувається із дозволу декана у разі поважної причини (наприклад, хвороба).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням, він має право опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Причиною невідвідування занять є хвороба, участь в університетських заходах, навчання за індивідуальним графіком та академічна мобільність, що задокументовано. Про причину відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту та самостійно надолужити пропущений матеріал.

У разі міжнародної мобільності навчання може відбуватись в он-лайн режимі.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Горлач М., Кремень В., Волович В. Соціологія: підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 808 с.
2. Кузьменко Т. М. Соціологія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 320 с.
3. Основи філософських знань. Підручник / за ред. В.А. Буслинського. Львів: Новий Світ 2000, 2020.– 352 с.
4. Соціальна філософія: навч. посіб. для самост. роботи аспірантів / В. О. Ананьїн, В. В. Горлинський, О. О. Пучков, О. В. Уваркіна ; за ред. д. філос. н., проф. В. О. Ананьїна. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. – 299 с.
5. Титаренко О.О. Соціологія. Навчальний посібник. Київ : Дакор, 2020. 210 с.

Рекомендована література

1. Бичук І. Сім'я – це соціальний інститут. Сучасні тенденції розвитку науки: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 25-26 квітня 2020 р.). Київ: МЦНІД, 2020. С. 11-12.
2. Бичук І.О. Проблема соціального сирітства в сучасному українському суспільстві. Humanitas. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2021. Вип. 1. С. 54-59.
3. Буткалюк В. Нерівність за умов економічної глобалізації: емпіричний соціологічний вимір. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2020. № 1. С. 66-85.
4. Ворона В. Соціологічні нариси політеконома. Київ: Інститут соціології НАН України, 2020. 400 с
5. Волович В.І. Соціологія: підручник. Київ : ЦУЛ, 2020. 808 с.
6. Грушевський М. Початки громадянства (Генетична соціологія). К.: Центр навчальної літератури, 2020. 330 с.
7. Кремень В.Г., Ільїн В.В. Людина у викликах цивілізації: від минулого до майбутнього: Людина. Освіта. Соціум: монографія– Київ: Грамота, 2020. – 248 с.
8. Ліпич І.І. Філософські ідеї в культурі Київської Русі. Філософська думка. 2021. №1. С.58- 63.
9. Лобанова А., Петрухін С. Соціологічні ідеї Микити Шаповала: історична репрезентація. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2020. № 2. С. 90-101.
10. Соціальна філософія : хрестоматія: навч. посіб. / ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника» ; за ред. Ярослав Довган. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2019. 351 с.
11. Філософія: історія, суспільство, освіта: підручник / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. Київ : ВПЦ "Київський ун-т", 2019. 591 с.
12. Шевченко С. Булінг та протидія йому в освітньому просторі. соціологічний аналіз. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2021. №2. С. 116-135.
13. Штомпка Пйотр Соціологія. Аналіз суспільства: підручник: монографія. Львів : Колір ПРО, 2020. 799 с.